Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

"31" серпня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Основи анотування та реферування перекладів

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова
спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
вид дисципліни	за вибором
факультет	іноземних мов

2022 / 2023 навч. рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

"26" серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Ганна ТАЩЕНКО, к.ф.н., доцент, доцент кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Протокол від "26" травня 2022 року № 1

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм:

Англійська мова та література
і переклад та друга іноземна мова
Англійська мова та література
і переклад

Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від "26" серпня 2022 року № 5

Голова методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни "Основи анотування та реферування перекладів", складена відповідно до освітньої програми: «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова».

Другий (магістерський) рівень.

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Основи анотування та реферування текстів різних типів та жанрів" є створення теоретичної бази, необхідної для подальшого удосконалення фахової компетенції майбутніх перекладачів, зокрема, навичок і умінь практичної перекладацької діяльності у галузі перекладу науково-технічної літератури українською та англійською мовами у таких видах перекладу як анотативний та реферативний, а також формування фахових знань спеціаліста, здатного працювати у науково-технічній та інформаційній галузях, зокрема, у структурах, які забезпечують реалізацію даного виду діяльності; в уміння стискати текст, виділяючи основне у ньому, з використанням різних методів реферування та анотування.

1.2. Навчальна дисципліна забезпечує розвиток наступних компетентностей:

A. **Інтегральна компетентність**

Здатність ефективно, інноваційно та творчо розв'язувати задачі та проблеми в галузі мовознавства, перекладознавства в перебігу професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій на основі положень і методів філологічної галузі і характеризується певною невизначеністю умов.

B. **Загальні компетентності**

1. Здатність бути критичним і самокритичним.
2. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних і соціальних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), пропонувати свої послуги на ринку праці.
6. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

C. **Фахові компетентності**

1. Здатність до критичного осмислення історичних надбань, новітніх досягнень та перспектив розвитку філологічної науки.
2. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
3. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
4. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних

завдань.

5. Здатність створювати та перестворювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

1.3. Кількість кредитів:
Денна форма навчання: 4
Заочна форма навчання: 4

1.4. Загальна кількість годин:
Денна форма навчання: 120
Заочна форма навчання: 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна за вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Лекції	
24	6
Практичні, семінарські заняття	
4	4
Лабораторні заняття	
не передбачаються	
Самостійна робота	
92	110
Індивідуальні завдання	
не передбачаються	

1.6. Заплановані результати навчання

1. Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

3. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
4. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, перекладацькі факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
5. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
6. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.
7. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Основні положення «Основ анотування та реферування текстів різних типів та жанрів».

Тема 1. Поняття аналітико-синтетичної обробки текстів: бібліографічний опис, анотація, реферат. Поняття «первинних» та «вторинних» документів. Сутність анотування та реферування. Класифікації та функції анотацій та рефератів.

Тема 2. Вимоги до укладання анотацій до наукових статей. Лексичні та стилістичні особливості. Стандартні складові.

Тема 3. Особливості англо-українського та україно-англійського перекладу анотацій до наукових статей.

Тема 4. Реферування та реферативний переклад.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	нд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Денна форма навчання							Заочна форма навчання					
Тема 1.	30	6				24	29	1				28
Тема 2.	30	6				24	29	1				28
Тема 3.	30	6	2			22	31	2	2			27
Тема 4.	30	6	2			22	31	2	2			27
Усього годин за 1-й семестр	120	24	4			92	120	6	4			110
Усього годин за навчальний рік	**120**	**24**	**4**			**92**	**120**	**6**	**4**			**110**

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Поняття аналітико-синтетичної обробки текстів: бібліографічний опис, анотація,	6	1

	реферат. Поняття «первинних» та «вторинних» документів. Сутність анотування та реферування. Класифікації та функції анотацій та рефератів.		
2	Вимоги до укладання анотацій до наукових статей. Лексичні та стилістичні особливості. Стандартні складові.	6	1
3	Особливості англо-українського та україно-англійського перекладу анотацій до наукових статей.	6	2
4	Реферування та реферативний переклад.	6	2
	Усього годин	**24**	**6**

5. Практичні заняття

з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Укладання та переклад анотацій	2	2
2	Укладання та переклад рефератів	2	2
	Усього годин	**4**	**4**

Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
	Денна форма	Заочна форма	
Підготовка до лекцій, виконання практичних завдань, робота з конспектом та теоретичною літературою	92	110	Винесено на підсумковий контроль

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачаються.

7. Методи контролю

- опитування
- спостереження
- тестування
- залік

8. Схема нарахування балів

Робота в семестрі	Залікова робота	Сума балів
40	60	100

Форми контролю:

Залік у письмовій формі.

Критерії оцінювання:

Оцінювання складається з двох компонентів: (1) робота в семестрі (теоретичний тест (10 пунктів) - 20 балів та відвідування занять = 20 балів); (2) залікова контрольна робота (укладання анотації англійською мовою - 30 балів + переклад фрагменту реферату українською мовою - 30 балів)

(1). Робота в семестрі. Студент отримує бали за письмові відповіді на завдання формалізованого тесту (20 б) і відвідування занять (20 б).

Відвідування занять. Бали знімаються за необгрунтовані пропуски занять:
0 – 2 пропуск: 20 б
3 – 4 пропуски: 15 б
5 – 6 пропусків: 10 б
7 – 8 пропусків: 5 б
У випадку коли студент необґрунтовано пропустив більше 50% лекцій бали за цей компонент не нараховуються.

Критерії оцінювання та бали:

Кількість правильних відповідей	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Кількість балів, що отримує студент	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20

(2). Залікова контрольна робота: укладання анотації англійською мовою - 30 балів + переклад фрагменту реферату українською мовою - 30 балів.

Критерії оцінювання анотації:

30 б – повністю дотримані структурні вимоги до анотації, стиль написання повністю відповідає нормам академічного дискурсу, мовні помилки відсутні або наявні в невеликій кількості і не впливають на розуміння.
25 б – структурні вимоги до анотації дотримані в достатньому обсязі, стиль написання в цілому відповідає нормам академічного дискурсу, наявні мовні помилки, що не впливають на розуміння.
20 б – структурні вимоги до анотації певною мірою порушені, стиль написання не повністю відповідає академічному дискурсу або присутні елементи цитування статті, наявні мовні помилки, що подекуди впливають на розуміння.
15 б – структурні вимоги до анотації істотно порушено, присутні значні стилістичні порушення, наявні чисельні мовні помилки, що впливають на розуміння.
10 б – структурні вимоги до анотації істотно порушено, присутні значні стилістичні порушення та цитування оригінальної статті, наявні чисельні мовні помилки, що перешкоджають розумінню.
0 б – завдання не виконано / анотація на 90% або більше цитує статтю.

Критерії оцінювання перекладу

перекручування змісту – 1 штрафний бал; інші помилки - 0,1 штрафного балу

Штрафний бал	**Оцінка (*6)**
0-1.5	5
1.6-2.5	4
2.6-3.5	3
3.6-4.5	2
4.6-6.5	1
від 10	0

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	**для дворівневої шкали оцінювання**
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Вороніна К.В. Основи перекладацького анотування та реферування текстів різних типів та жанрів. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 120 с.
2. Сорока М.Б. Національна система реферування української наукової літератури / НАН України, Нац. Б-ка України імені В.І. Вернадського. К.: НБУВ, 2002. 209 с.

Допоміжна література

1. Аналітико-синтетична обробка документів / Е. Т. Карачинська, Є. А. Медведєва, В. К. Удалова, Л. Г. Хромченко. Харк. Держ. нж-т культури. Х., 1996. 257 с.
2. A Practical Guide to Academic Writing for International Students. A Routledge Freebook. URL: www.routledge.com/rsc/downloads/A_Practical_Guide_to_Academic _Writing_for_International_Students-A_Routledge_FreeBook-_FINAL_VERSION_.pdf)
3. Halliday M.A.K., Hasan R. Cohesion in English. London : Longman, 1976. 392 p.
4. Horkoff, T. Writing for Success 1st Canadian Edition. BCcampus. 2015. URL: https://opentextbc.ca/writingforsuccess/)
5. Swales J. M., Feak C. Academic Writing for Graduate Students. Essential Tasks and Skills. 3rd edition. Ann Arbor: Michigan Press, 2012. 432 p.